

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1CdoVP/7/2026
Identifikačné číslo spisu:	4123204685
Dátum vydania rozhodnutia:	28.04.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Martin Vladík
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:4123204685.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu: Z. L., narodený XX. S. XXXX, H., H. XXX, zastúpený: Fridrich Lawyers, s.r.o., Bratislava - mestská časť Staré Mesto, Mickiewiczova 10, IČO: 36 864 421, proti žalovaným: 1/ N.M.I. J., narodená XX. S. XXXX, H., H. XX, zastúpená: Advokátska kancelária JUDr. MUZIKA, s.r.o, so sídlom Nitra, Farská 39, IČO: 50 104 772, 2/ N. L., narodený XX. Z. XXXX, Y. S., Š.Á. XXX/XX, 3/ M. I., narodená XX. S. XXXX, E. N., 4/ S.Ú. H., narodený XX. J. XXXX, I., N. XXX/XX, 5/ G. I., narodená XX. Z. XXXX, H., H. XXX, 6/ S. L., narodený XX. N. XXXX, H., H. XXX, 7/ K. L., narodený XX. S. XXXX, H., H. XXX, 8/ X. L., narodený XX. N. XXXX, I., O. X, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 19C/46/2023, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Nitre z 04. septembra 2025 sp. zn. 26Co/27/2025, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovaní 1/ až 8/ majú nárok na náhradu trov dovolacieho konania proti žalobcovi.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej aj „súd prvej inštancie“ alebo „prvoinštančný súd“) rozsudkom zo dňa 3. apríla 2025 č.k. 19C/46/2023-266 zamietol žalobu žalobcu, priznal žalovanej 1/ voči žalobcovi nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 % a ostatným žalovaným nárok na náhradu trov konania proti žalobcovi nepriznal.

2. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že žalobca sa svojou žalobou domáhal určenia, že do dedičstva po poručiťke I. L., rod. S. (ďalej len „poručiťka“ alebo aj „darkyňa“), patria nehnuteľnosti: - dom, súp. č. XX, nachádzajúci sa na pozemku parc. č. XXXX/X, zapísaný na LV č. XXX, k.ú. H.; - pozemok, parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X, výmera: 1279 m², druh pozemku: záhrada, zapísaný na LV č. XXX, k.ú. H.; - pozemok, parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X, výmera: 388 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, zapísaný na LV č. XXX, k.ú. H.; - pozemok, parcela registra „C“, parc. č. XXXX/X, výmera: 199 m², druh pozemku: zastavaná plocha a nádvorie, zapísaný na LV č. XXX, k.ú. H. (ďalej len „nehnuteľnosti“) a poručiťka bola ku dňu smrti vlastníčkou týchto nehnuteľností. Žalobca

spolu so žalovaným 8/ sú synovia poručiťky. Ostatní žalovaní sú právni nástupcovia po ďalších dvoch, už zomretých synoch poručiťky. Žalovaná 1/ nadobudla od poručiťky darovacou zmluvou nehnuteľnosti. Podľa žalobcu v čase uzatvorenia zmluvy trpela poručiťka duševnou chorobou, bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení. Preto by mohla byť podľa žalobcu darovacia zmluva neplatná a nehnuteľnosti by mali byť predmetom dedičstva.

3. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že je daný naliehavý právny záujem žalobcu na podanom určení. Jeho prípadný úspech v tomto konaní by mal za následok prejednanie sporných nehnuteľností v dedičskom konaní po poručiťke, čo by viedlo aj k zmene právneho postavenia žalobcu vo vzťahu k predmetným nehnuteľnostiam. Posúdením výsledkov vykonaného dokazovania potom dospel súd k záveru, že žalobca nepreukázal namietanú nespôsobilosť poručiťky uzavrieť so žalovanou 1/ darovaciu zmluvu k nehnuteľnostiam. Tvrdená nespôsobilosť poručiťky nebola v konaní preukázaná. Rovnako ani jej postihnutie duševnou poruchou, ktorá by zapríčiňovala jej neschopnosť vykonať právny úkon vo forme darovania. Boli vypracované dva znalecké posudky s odlišnými závermi. Súd prvej inštancie pri hodnotení znaleckých posudkov zobral do úvahy ich závery, ale aj celé odborné posúdenie spornej otázky, taktiež aj výpovede znalcov na pojednávaní. Takto dospel k záveru, že presvedčivejší je znalecký posudok S.. Y. Korešponduje aj so zdravotnou dokumentáciou poručiťky. Napriek početným diagnózam poručiťky neobjavil znalec žiadny záznam jej duševného postihnutia, choroby, či poruchy, alebo významnej psychiatrickej diagnózy majúcej za následok nespôsobilosť daryne na predmetný právny úkon. Poručiťka síce v čase uzavretia zmluvy trpela viacerými ochoreniami, jednalo sa však o telesné postihnutia a nie o také ochorenia, ktoré by ju činili nespôsobilou na právny úkon. Spôsobilosť poručiťky na uzavretie darovacej zmluvy bola potvrdená aj výsluchom žalovanej 1/. Jej výpoveď korešpondovala s vyjadreniami žalovaných 2/, 3/, 5/, 7/ a 8/. Všetci potvrdili, že poručiťka si bola plne vedomá, že darovala predmetné nehnuteľnosti svojej vnučke, ktorá sľúbila, že ju doopatrúje. Ani zo správ psychiatrického oddelenia, kde bola poručiťka opakovane, nevyplýval záver o zdravotnom stave poručiťky, ktorý by mal za následok jej neschopnosť posúdiť podstatu a význam darovacej zmluvy. Zároveň z dokazovania nebolo možné dospieť k záveru o uzavretí darovacej zmluvy poručiťkou pod následkom psychického donútenia, tlaku či vyhrážok.

4. Krajský súd v Nitre (ďalej ako „odvolací súd“) na odvolanie žalobcu svojím rozsudkom z 04. septembra 2025 sp. zn. 26Co/27/2025 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil, žalovanej 1/ priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 % a ostatným žalovaným náhradu trov odvolacieho konania voči žalobcovi nepriznal.

5. Na odôvodnenie tohto rozsudku odvolací súd uviedol, že sa stotožnil s rozsudkom súdu prvej inštancie. Je vylúčené dospieť k záveru o neplatnosti právneho úkonu z dôvodu, že konajúca osoba trpela duševnou poruchou len na základe pravdepodobnosti. Výsledok dokazovania v tomto smere tak nemôže predstavovať možný, alebo pravdepodobne možný skutkový stav, ale musí bezpečne predstavovať zistený skutkový stav bez akéhokolvek náznaku pravdepodobnosti. Musí ísť o jednoznačný skutkový záver. V prípade duševnej poruchy konajúcej osoby, táto nemusí mať za následok absolútnu neplatnosť takéhoto úkonu. Taký následok spôsobuje len taká duševná porucha, ktorá konajúcu osobu robí nespôsobilou k tomuto právnemu úkonu z dôvodu, že nemôže posúdiť následky svojho úkonu alebo svoje konanie ovládnuť. K námietke žalobcu týkajúcej sa nesprávneho posúdenia záverov znaleckých posudkov odvolací súd uviedol, že súd prvej inštancie riadne odôvodnil spôsob hodnotenia týchto znaleckých posudkov ako aj jeho záver o presvedčivejšom znaleckom posudku znalca S.. Y. Uviedol viaceré kritériá (závery znaleckých posudkov, celé odborné posúdenie spornej otázky, ako aj výpovede znalcov na pojednávaní), ktoré zohľadnil pri vyhodnotení predmetného záveru. Jednalo sa o voľné hodnotenie dôkazov a súd prvej inštancie riadne zdôvodnil svoje úvahy a záver.

6. Rozhodnutie o náhrade trov konania odôvodnil odvolací súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) s ohľadom na procesnú úspešnosť žalovanej 1/. Žalovaným 2/ až 8/, ktorí boli tiež v spore plne procesne úspešní, náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, pretože im žiadne trov nevznikli.

7. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca (ďalej aj ako „dovolateľ“) dovolanie, ktoré odôvodnil podľa § 420 písm. f) CSP tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Navrhol rozsudky odvolacieho súdu i súdu prvej inštancie zrušiť a vec vrátiť prvoinštančnému súdu na ďalšie konanie.

8. Podľa žalobcu nesprávnosť procesného postupu konajúcich súdov spočíva v tom, že priznali dôkazu vo forme listiny - súkromnému znaleckému posudku právne postavenie znaleckého posudku nariadeného súdom. Rozsudok odvolacieho súdu je založený na uprednostnení súkromného znaleckého posudku znalca O.. S.. H. Y., U.. pred súkromným znaleckým posudkom znalca S.. F. M., K., S., S.. Prvoinštančný ako aj odvolací súd pripustili súkromný znalecký posudok znalca Y. ako dôkaz vo forme fikcie znaleckého posudku súdom ustanoveného znalca, ktorý je rovnocenný so súkromným znaleckým posudkom znalca M.. Ten, na rozdiel od znaleckého posudku znalca Y., ale spĺňa požiadavku § 209 ods. 2 CSP, keď obsahuje doložku o tom, že znalec si je vedomý následkov vedome nepravdivého znaleckého posudku. Znalecký posudok znalca Y. síce obsahuje znaleckú doložku, avšak bez uvedeného vyhlásenia. Práve takéto vyhlásenie v znaleckej doložke umožňuje, aby sa pri vykonávaní takejto súkromného znaleckého posudku postupovalo akoby išlo o znalecký posudok súdom ustanoveného znalca. Súkromný znalecký posudok znalca Y. tak nie je možné vykonať ako znalecký posudok ale iba ako dôkaz súkromnou listinou a znalca, ktorý ho podal možno vypočúť len ako svedka. Odborné závery súkromného znaleckého posudku znalca M. preto nebolo možné z hľadiska ich správnosti spochybňovať dôkazom listinou. V prípade súkromnej listiny, ktorou je súkromný znalecký posudok znalca Y., stačí formálne popretie jej správnosti, aby nastúpila dôkazná povinnosť a dôkazné bremeno toho účastníka, ktorý tvrdil skutočnosti, ktoré mali byť súkromnou listinou preukázané. Podstatu tvrdení v súkromnom znaleckom posudku znalca Y. potom vyvrátil pri svojom výsluchu znalec M.. Žalobca potom označil viaceré rozhodnutia súdov, podľa ktorých súkromný znalecký posudok, v ktorého znaleckej doložke absentuje uvedené vyhlásenie znalca, možno vykonať len ako dôkaz listinou a znalca, ktorý ho podal vypočúť len ako svedka (napríklad rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 8Cdo/156/2020, 7Cdo/322/2021, 7Cdo/128/2023). Podľa žalobcu tak súd nesmel skúmať správnosť odborných záverov súkromného znaleckého posudku znalca M.. Musel naopak skúmať správnosť odborných záverov súkromného znaleckého posudku Y.. Na túto povinnosť ale oba konajúce súdy úplne rezignovali. Došlo tak k porušeniu pravidiel vykonávania dokazovania spočívajúcim v preferovaní listinného dôkazu - súkromného znaleckého posudku znalca Y. pred súkromným znaleckým posudkom znalca M.. Došlo k nezákonnému popretiu nespochybniteľných odborných záverov v súkromnom znaleckom posudku, čo viedlo do nesprávneho rozhodnutia vo veci, pretože odborné závery znalca M. vedúce k jednoznačnému záveru o existencii duševnej poruchy I. L., ktorá ju robila neschopnou na uzavretie právneho úkonu, boli prvoinštančným aj odvolacím súdom nezákonne spochybnené a vyvrátené nezákonne odbornými závermi znalca Y., ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré súd hodnotil sám z odborného hľadiska vyslovujúci pritom odborné závery. Nakoniec žalobca poukázal aj na to, že chybne bol vykonávaný aj výsluch oboch znalcov. Znalec Y. mal byť vypočutý ako svedok, a to až po znalcovi M., ktorý podal súkromný znalecký posudok predložený žalobcom. Došlo k otočeniu poriadku poradia vypočúvania znalcov a svedkov v pojednávacej miestnosti. Ide rovnako o vadu konania.

9. V lehote na podanie dovolania žalobca svoje dovolanie doplnil. Uviedol, že súkromný znalecký posudok, v ktorom absentuje v znaleckej doložke vyhlásenie znalca podľa § 209 ods. 2 CSP nemožno považovať ani za odborné vyjadrenie podľa § 206 CSP. Charakteristickým znakom takejto vyjadrenia je to, že si ho (na návrh) vyžiada súd, čo sa v danom prípade nestalo. Okrem toho na posúdenie otázky duševnej poruchy a schopnosti posúdiť podstatu, význam a následky právneho úkonu, či identifikovať duševnú poruchu vyvolávajúcu vplyv na rozpoznávaciu a ovládacie schopnosti pri právnom úkone už alebo nej osoby, nebudú stačiť odborné znalosti, ale je potrebné použiť vedecké poznatky. Preto ani z tohto dôvodu nemožno súkromný znalecký posudok znalca Y. vykonať ako dôkaz odborným vyjadrením podľa § 206 CSP. Posudzovanie uvedených otázok je zložitá, čo nie je možné vykonať odborným vyjadrením, ale vyžaduje znalecké skúmanie.

10. Žalovaní 1/ až 8/ sa k podanému dovolaniu žalobcu písomne nevyjadrili.

11. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj ako „najvyšší súd“ alebo „dovolačný súd“) ako súd príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu, v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) po preskúmaní, či dovolanie obsahuje zákonom predpísané náležitosti (§ 428 CSP) a či sú splnené podmienky podľa § 429 CSP, dospel k záveru, že dovolanie žalobcu nie je prípustné a je nutné ho ako také odmietnuť podľa § 447 písm. c) CSP.

12. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

13. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

14. V posudzovanom prípade žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP a tvrdí zásah súdov oboch inštancií do jeho práva na spravodlivý proces tým, že súkromný znalecký posudok znalca Y., napriek absencii vyhlásenia znalca podľa § 209 ods. 2 CSP v znaleckej doložke, bol v konaní vykonaný ako znalecký posudok a nie ako listinný dôkaz. Rovnako znalec Y.H., ktorý ho podal, bol v konaní vypočutý ako znalec a nie ako svedok. Uvedené pochybenia nakoniec podľa dovolateľa viedli k tomu, že došlo k popretiu odborných záverov v súkromnom znaleckom posudku znalca M. závermi listinného dôkazu - súkromného znaleckého posudku znalca Y. ako aj ďalšími listinnými dôkazmi, ktoré súd hodnotil sám z odborného hľadiska vyslovujúci pritom odborné závery.

15. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba chápať taký postup súdu, ktorým sa účastníkom konania znemožní realizácia tých procesných práv, ktoré im právna úprava priznáva za účelom zabezpečenia spravodlivej ochrany ich práv a právom chránených záujmov v tom - ktorom konkrétnom konaní, pričom miera tohto porušenia znamená porušenie práva na spravodlivý proces. Takýto nesprávny procesný postup súdu môže spočívať predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. K porušeniu práva na spravodlivý proces môže dôjsť aj rôznymi závažnými deficitmi v dokazovaní. Aj keď je dovolací súd viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil odvolací súd (§ 442 CSP), môže preskúmať procesný postup odvolacieho súdu (resp. súdu prvej inštancie) pri vykonávaní a hodnotení dôkazov. Zásada viazanosti zisteným skutkovým stavom neznamena, že najvyšší súd je viazaný takou interpretáciou dôkazu, ktorá by v sebe obsahovala ničím nepodloženú účelovo vytvorenú domnienku. Rovnako túto zásadu nemožno interpretovať ako nemožnosť najvyššieho súdu reagovať na zjavný, ničím neodôvodnený, a preto arbitrárny skutkový omyl (III. ÚS 104/2022). Preskúmanie logickej, funkčnej a teleologickej konzistentnosti hodnotenia dôkazov je súčasťou posudzovania práva na spravodlivý proces. V tomto kontexte je teda hodnotenie dôkazov preskúmateľné. Podstatou dovolacieho prieskumu však nie je prehľadnocovanie skutkového stavu dovolacím súdom, ale kontrola postupu súdov nižších inštancií pri procese jeho zisťovania a vyhodnocovania. Otázka, či súd pri zisťovaní skutkového stavu rešpektoval ústavno-procesné zásady (zákaz tzv. deformácie dôkazu, či opomenutého dôkazu, zásadu rovnosti zbraní, priamosti, voľného hodnotenia dôkazov, uvalenie excesívneho dôkazného bremena a pod.) je otázkou procesnoprávnou, ktorá môže byť prezentovaná

dovolaciemu súdu v podanom dovolaní ako prípustný dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

17. V preskúmvanej veci však takéto závažné deficity v dokazovaní dovolací súd nezistil.

18. Zákon (§ 191 ods. 1 CSP) vychádza zo zásady voľného hodnotenia dôkazov a táto zásada znamená, že záver, ktorý si sudca urobí o vykonaných dôkazoch z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie, je vecou jeho vnútorného presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu, pričom hodnotiaci úvaha súdu musí vychádzať zo zisteného skutkového stavu veci a výsledok hodnotenia dôkazov má byť súčasťou rozsudku. Aj znalecký posudok musí súd hodnotiť voľne, v súvislosti s ostatnými vykonanými dôkazmi a z hľadiska jeho vnútornej logiky (napríklad sp. zn. 2Obdo/53/2021).

19. Znalecký posudok je teda jedným z dôkazných prostriedkov, ktorý súd hodnotí ako každý iný dôkaz, avšak s tým obmedzením, že vzhľadom na potrebu odborných znalostí súd nie je spôsobilý hodnotiť odborné závery znalca z hľadiska ich vecnej správnosti. Súd hodnotí len presvedčivosť znaleckého posudku, čo do jeho úplnosti vo vzťahu k zadaniu, logické odôvodnenie jeho záverov a súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Závery znaleckého posudku teda nemôžu byť súdom iba mechanicky preberané, pretože by to vo svojich dôsledkoch znamenalo popretie možnosti súdu hodnotiť dôkazy podľa svojho vnútorného presvedčenia, privilegovanie znaleckého dôkazu a prenesenie zodpovednosti za skutkovú správnosť súdneho rozhodnutia na znalca, čo je postup z ústavného hľadiska neakceptovateľný. Tieto princípy hodnotenia dôkazov, zvlášť znaleckého dokazovania, boli formulované vo viacerých rozhodnutiach dovolacieho súdu (napríklad sp. zn. 5Cdo/188/2010, 4Cdo/140/2019). Osobitne, na podobnosť skutkových okolností vecí spočívajúcich v posúdení spôsobilosti na právne úkony u medzičiasom zomrelej osoby, dovolací súd poukazuje na rozhodnutie sp. zn. 6Cdo/111/2012. V ňom uviedol, že v prípadoch, v ktorých súd robí záver o nespôsobilosti poručiťľa zriadiť závet pre duševnú poruchu, už táto osoba nemôže predstúpiť pred súd a nemôže sama brániť svoje právo, resp. vyjadriť sa k prejavu svojej vôle, a nemôže byť už vyšetrená znalcami, presvedčivosť odôvodnenia rozsudku vyžaduje, aby znalecký posudok nebol jediným dôkazom, na ktorom súd postavil uvedený záver. Pokiaľ v konaní vyplynú z vykonaného dokazovania skutočnosti, ktoré záverom znaleckého posudku odporujú, presvedčivé odôvodnenie rozsudku má obsahovať aj výsledok konfrontácie znalca, resp. znalcov, s týmito skutkovými zisteniami.

20. Skutočnosť, že žalovanou stranou predložený znalecký posudok znalca Y. nemá charakter súkromného znaleckého posudku z dôvodu absencie vyhlásenia znalca podľa § 209 ods. 2 CSP v znaleckej doložke, spôsobuje, že sa tento dôkaz posudzuje ako dôkaz listinou. To však neznamená, že by takáto listina mala menšiu dôkaznú silu ako znalecký posudok, ktorého vypracovanie nariadil súd, prípadne súkromný znalecký posudok spĺňajúci kritériá podľa § 209 ods. 2 CSP. V zmysle čl. 15 ods. 2 CSP žiaden dôkaz nemá predpísanú zákonnú silu. Rozdiel medzi uvedenými dôkazmi potom spočíva v tom, že v prípade znaleckých posudkov (aj súkromného podľa § 209 ods. 2 CSP) súd nemôže hodnotiť odborné závery týchto posudkov z hľadiska ich správnosti, ale hodnotí len presvedčivosť posudku pokiaľ ide o jeho úplnosť vo vzťahu k posudzovaným skutočnostiam, zásadám logického myslenia a jeho súlad s ostatnými vykonanými dôkazmi. Naopak, v prípade súkromných znaleckých posudkov neopatrenej doložkou podľa § 209 ods. 2 CSP, podlieha hodnoteniu súdu nielen presvedčivosť a logickosť takéhoto znaleckého posudku, ale súd môže skúmať aj správnosť jeho odborných záverov.

21. V prejednávanej veci je záver konajúcich súdov o zamietnutí žaloby žalobcu na určenie, že do dedičstva po poručiťľke patria nehnuteľnosti a poručiťľka bola ku dňu smrti ich vlastníčkou založený na závere, že žalobca neunesol dôkazné bremeno. Nepodarilo sa mu jednoznačne preukázať, že poručiťľka pri úkone darovacej zmluvy trpela duševnou poruchou. Závery znaleckého posudku znalca S.. Y. sa javili ako presvedčivejšie, keď korešpondovali aj so zdravotnou dokumentáciou nebohej. V tej nebol žiadny záznam jej duševného postihnutia, choroby či poruchy, či významnej psychiatrickej diagnózy. Z predložených lekárskejších správ, znaleckých posudkov i výsluchu znalcov bolo podľa súdov zrejmé, že nebohá bola polymorbídnou osobou, teda trpela na viac chorôb súčasne, pri všetkých jej diagnózach sa však jednalo o telesné postihnutia. V konaní bolo síce preukázané, že nebohá bola opakovane hospitalizovaná na psychiatrickom oddelení nemocnice, ani zo správ z týchto hospitalizácií

však nevyplýval taký záver o jej zdravotnom stave, z ktorého by vyplynula jej neschopnosť posúdiť podstatu a význam právneho úkonu, akým bola sporná darovacia zmluva. K názoru znalca S. M., že v prípade polymorbidity, teda viacerých telesných postihnutí jedinca, je vylúčené, aby bol mozog akýmsi „ostrovčekom zdravia“, súdy uviedli, že v prípade, ak by bol mozog posudzovanej skutočne postihnutý v takej miere, aby bolo možné uvažovať o nespôsobilosti alebo nej na právne úkony, bola by o tomto jej stave určite aspoň zmienka v niektorej z lekárskejších správ a nálezov. Zdravotná dokumentácia alebo nej však takýto záznam neobsahuje. Práve naopak, tak v správe z prvej hospitalizácie (jún 1999) ako aj zo správy o vyšetrení v psychiatrickej nemocnici (08-10/2023) sa uvádza jej lucidne vedomie ako aj to, že bola všestranne orientovaná, jej vnímanie bolo intaktné v zmysle absencie halucinácií alebo ilúzií, myslenie koherentné, obsahovo síce chudobné a simplexné, ale bez bludov a samovražedných úvah. Jej mnestické a intelektové funkcie boli popísané bez ťažšej deteriorácie. V rámci vyšetrenia počas hospitalizácie v psychiatrickej nemocnici ešte v čase 4 roky po uzavretí darovacej zmluvy nebohá pri vyšetrení kognitívnych funkcií MMSE dosiahla dobrý výsledok 24b, ktorý bol na hranici normy. Opakovane bola popisovaná ako reagujúca adekvátne. Pokiaľ sa niekde v nálezoch spomína jej pomalšia reakcia, či jednoduchosť jej osoby, prípadne nie celkom presná orientácia v čase, z uvedeného nie je možné podľa súdov vyvodzovať záver o jej nespôsobilosti na sporný právny úkon. V posudzovanom období bola apatická, slabá, často smutná, aj si poplakala, keď bola sama, horšie spávala, čo však tiež neznamená, že bola na sporný právny úkon nespôsobilá. Uvedené nie je možné vyvodíť ani z konštatácie o jej submisívnom správaní, ani z toho, že ju bolo potrebné motivovať k činnostiam. Spôsobilosť alebo nej uzavrieť sporný právny úkon bola potvrdená aj výsluchom žalovanej 1/, ktorá podrobne popisala, aké činnosti s babkou vykonávali, vykreslila ich vzájomné vzťahy, ako aj priebeh uzavretia spornej darovacej zmluvy. Jej výpoveď korešponduje aj s vyjadreniami žalovaných 2/, 3/, 5/, 7/ a 8/. Títo všetci potvrdili, že nebohá si bola plne vedomá toho, že nehnuteľnosti darovala svojej vnučke, ktorá jej sľúbila, že ju doopatrúje, čo sa aj stalo. Opak žalobcu nepreukázal. Podľa súdov z vykonaného dokazovania nebola zistená nijaká skutočnosť, na základe ktorej by bolo možné dospieť k záveru o nespôsobilosti alebo nej na uzatvorenie spornej darovacej zmluvy.

22. Z takéhoto odôvodnenia záverov konajúcich súdov je podľa dovolacieho súdu zrejmé, že nedošlo k porušeniu zákonných zásad hodnotenia dôkazov. Je zrejmé, že súdy hodnotili dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti; starostlivo prihliadli na všetko, čo vyšlo počas konania najavo a žiadnemu z dôkazov neprisúdili vyššiu, či nižšiu dôkaznú silu ako inému. Závery znalca Y. z jeho znaleckého posudku a jeho výsluchu neprevzali súdy ako nespochybniteľné závery znaleckého posudku, ale ako závery, ktoré sú potvrdené ostatným vykonaným dokazovaním. Závery súkromného znaleckého posudku znalca M. potom skúmali súdy z hľadiska presvedčivosti a logickosti jeho záverov v konfrontácii s ostatnými vykonanými dôkazmi. Pochybenia pri vykonávaní dokazovania (súkromný znalecký posudok znalca Y.D. mal byť vykonaný ako listinný dôkaz, nie ako znalecký posudok a tento znalec mal byť vypočutý ako svedok a nie ako znalec) sa tak nijako neprejavili v hodnotení vykonaného dokazovania a teda ani v závere súdov o nedôvodnosti žaloby žalobcu.

23. Nie je pritom bez významu, že v konaní zaťažovalo dôkazné bremeno žalobcu, ktorý bol povinný preukázať svoje tvrdenie, že nebohá v čase uzatvorenia spornej darovacej zmluvy nebola spôsobilá na takýto právny úkon. Pre rozhodnutie nebolo preto potrebné, aby bola preukázaná skutočnosť, že nebohá v čase uzatvorenia darovacej zmluvy bola na tento právny úkon spôsobilá. Postačovalo, že žalobca opak uvedeného jednoznačne nepreukázal. Súkromný znalecký posudok znalca M., ktorý bol jediným dôkazom odôvodňujúcim záver o nespôsobilosti alebo nej na predmetný právny úkon, v konfrontácii s výsledkami ostatného dokazovania, ktoré jeho záverom odporovali, neobstál. Rozhodnutia konajúcich súdov o zamietnutí žaloby žalobcu nie sú založené na záveroch súkromného znaleckého posudku znalca Y., ktorý mal byť vykonaný ako listinný dôkaz (dtto výsluchu menovaného), ale na spochybení presvedčivosti a logickosti záverov súkromného znaleckého posudku znalca M. konfrontáciou s ostatnými vykonanými dôkazmi.

24. Zhrnúc uvedené dovolací súd nezistil, že by konanie bolo postihnuté dovolateľom tvrdným závažným deficitom v dokazovaní, alebo že by konajúcimi súdmi prijaté skutkové závery boli svojvoľné,

neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Nezistil tak dovolateľom vytýkanú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f) CSP.

25. Vzhľadom na uvedené závery najvyšší súd dovolanie žalobcu podľa § 447 písm. c) CSP odmietol ako neprípustné.

26. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.